

WICEPREZES

NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Stanisław Jarosz

Warszawa, 18 kwietnia 2009 r.

Skrzynka pocztowa Nr P-14

P/08/059
KGP/41007-1/09

tekst ujednoczony

Tekst uwzględniający postanowienia uchwały Kolegium NIK (Nr 43/2009) z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie zastrzeżeń zgłoszonych przez Prezesa GUM do wystąpienia pokontrolnego.

**Pani
Janina Maria Popowska**

**Prezes
Głównego Urzędu Miar**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust.1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Głównym Urzędzie Miar (zwanym dalej *GUM* lub *Urząd*), kontrolę wykonania budżetu państwa w 2008 roku w części 64.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 01 kwietnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2008 r. w części 64 – Główny Urząd Miar.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

1. Zrealizowane w 2008 r. dochody budżetu państwa w części 64 (w dziale 750 Administracja publiczna) w wysokości 85 780 tys. zł były niższe od zaplanowanych w *ustawie budżetowej na rok 2008*³ o 4 220 tys. zł. Plan wykonano na poziomie 95,3%.

Zaległości netto w GUM wpływające na zmniejszenie dochodów według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosły 3 663 tys. zł i były wyższe o 43% w porównaniu do kwoty 2 561 zł z roku 2007. Na powyższy wzrost składały się głównie zaległości w § 069 – wpływy z różnych opłat, które wzrosły o 1 102 tys. zł, tj. o 54,1% w stosunku do roku 2007⁴. W § 069 zaległość netto jednego dłużnika⁵ wobec Okręgowego Urzędu Miar w Bydgoszczy wyniosła 1 479 tys. zł. Windykację zaległości budżetowych, w ramach posiadanych uprawnień, prowadzono bez zastrzeżeń.

Dochody budżetowe gromadzone na rachunku bankowym Urzędu były przekazywane na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w Ministerstwie Finansów w terminach określonych w § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁶.

W 2008 r. dochody budżetu państwa w części 64 nie zostały w pełni zrealizowane przez 9 z 11 dysponentów III stopnia, tj. Okręgowe Urzędy Miar (dalej *OUM*). Oba Okręgowe Urzędy Probiercze (dalej *OUP*) plan dochodów przekroczyły. Podmioty te, ujęte w rozdziale 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej wykonały dochody w łącznej kwocie 75 256 tys. zł, tj. 92,9% zaplanowanej kwoty 81 000 tys. zł. Centrala GUM planowane dochody wykonała w 116,9%.

2. Wydatki w części 64 – Główny Urząd Miar ustalono w *ustawie budżetowej na rok 2008* w wysokości 114 488 tys. zł. W ciągu roku kwota ta została zwiększona środkami z rezerw celowych o łączną kwotę 5 003 tys. zł, tj. do kwoty 119 491 tys. zł. Wykonanie wyniosło 119 304 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach.

Ministerstwo Finansów przekazało w 2008 r. na rachunek GUM łączną kwotę 119 427 tys. zł. Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 123 tys. zł zostały zwrócone na rachunek budżetu państwa w dniu 14 stycznia 2009 r., tj. zgodnie z terminem określonym w § 14 ust. 5 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁷.

³ Ustawa z dnia 23 stycznia 2008 (Dz. U. Nr 19, poz. 117).

⁴ W 2007 kwota 2 089 tys. zł.

⁵ METRON Fabryka Zintegrowanych Systemów Opomiarowania i Rozliczeń Sp. z o.o. w Toruniu.

⁶ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 116 poz. 784 ze zm.

W ocenie NIK, dodatkowe środki z rezerwy celowej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, a niewykorzystana kwota 45,9 tys. zł została zwrócona w obowiązującym terminie na rachunek budżetu państwa.

W wyniku przeniesień wydatków pomiędzy rozdziałami klasyfikacji budżetowej decyzjami Prezesa GUM, plan wydatków w rozdziale 75001 w stosunku do *ustawy budżetowej na rok 2008* uległ zmniejszeniu o kwotę 230 tys. zł, która zwiększyła plan wydatków w rozdziale 75007. Dokonano m.in. przeniesień wydatków bieżących na zakup materiałów i wyposażenia. Kwota przeniesień stanowiła 0,2% przyznanej w 2008 r. GUM kwoty wydatków.

NIK nie zgłasza zastrzeżeń odnośnie celowości i legalności dokonywanych przeniesień wydatków. Struktura wydatków przedstawiała się następująco: 119 300 tys. zł w dziale 750 – Administracja publiczna oraz 4 tys. zł w dziale 752 – Obrona narodowa.

W Centrali GUM zbadano wydatki na zakup towarów i usług⁸ oraz wydatki majątkowe na łączną kwotę 1 048,7 zł, co stanowiło 22% kwoty wydatków poniesionych na te cele (4 770,7 tys. zł). Izba nie zgłasza zastrzeżeń do celowości zakupów, przestrzegania *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁹, terminowości zapłaty za dostarczone towary lub usługi, zabezpieczenia środków finansowych na zakup towarów lub usług.

Zrealizowane w Centrali GUM wydatki majątkowe były ujęte w przyjętym planie inwestycyjnym. Kontrola wybranych wydatków majątkowych – dwóch transakcji¹⁰ na kwotę 575,5 tys. zł wykazała, że były one dokonywane na zasadach określonych w art. 35 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*¹¹, tj. w sposób celowy i oszczędny.

3. Przeciętne zatrudnienie w części 64 wyniosło w 2008 r. 1 709 osób i było niższe od planowanego o 122 osoby. Jak wyjaśniła¹² Elżbieta Soika – Dyrektor Generalna GUM na niepełne wykorzystanie planowanego zatrudnienia w 2008 r. miały wpływ ruchy kadrowe związane z odejściem pracowników na emeryturę lub rentę, długotrwałość procesów naboru na stanowiska w służbie cywilnej oraz specyfika działalności GUM – pracownik zatrudniony w administracji miar czy administracji probierczej musi posiadać szczególne umiejętności

⁸ § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia, § 4260 Zakup energii, § 4270 Zakup usług remontowych, § 4300 Zakup usług pozostałych, § 4370 Opłaty tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej.

⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

¹⁰ Zakup zautomatyzowanego stanowiska do wzorcowania czujników termometrów rezystancyjnych metodą punktów stałych oraz zakup autokolimatora fotoelektrycznego dwuosioowego.

¹¹ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

¹² Wyjaśnienia z dnia 12 marca 2009 r.

zawodowe, co wiąże się niejednokrotnie z koniecznością wielokrotnego powtarzania procesu naboru na wolne stanowisko pracy.

Łączne wydatki na wynagrodzenia w części 64 wyniosły 80 188 tys. zł i stanowiły 99,9% wielkości planowanej po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenie rocznego) wyniosło 3,9 tys. zł i w porównaniu do 2007 roku wzrosło o 29%.

GUM przekazywał składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz należne wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt. 2 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*¹³ i art. art. 49 ust. 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹⁴.

4. NIK negatywnie ocenia fakt nieprzekazania do Ministerstwa Finansów uzasadnień do projektu budżetu GUM na rok 2008.

4.1. NIK negatywnie ocenia przekazanie¹⁵, w ramach prac nad projektem budżetu, formularzy BD i BW bez wymaganych uzasadnień¹⁶.

Pani Elżbieta Soika – Dyrektor Generalny GUM wyjaśniła¹⁷, że formularze BD i BW nie zawierały uzasadnień, ponieważ plan dochodów opiewał na identyczną kwotę jak plan na rok poprzedni, a plan wydatków zawierał wzrost jedynie w pozycji wynagrodzeń i w konsekwencji pochodnych (argumenty w tym zakresie podane były w pismach z dnia 13 sierpnia 2007 r., znak BB-032-754/MF/2007 i znak BB-032-755/AF/2007). Zwyczajowo było przyjęte, że w przypadku niedostatku jakichkolwiek informacji w zakresie składanego projektu budżetu pracownik Ministerstwa Finansów zwracał się telefonicznie z prośbą o stosowne uzupełnienia. W stosunku do materiałów złożonych do projektu budżetu na 2008 rok takich uwag nie było.

Zdaniem NIK, brak uwag ze strony Ministerstwa Finansów w sprawie nieprzesłanych uzasadnień do BD i BW nie stanowi usprawiedliwienia niestosowania obowiązujących przepisów.

¹³ Dz. U. z 2007 r. Nr 11 poz.74 ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 14 poz.92 ze zm.

¹⁵ W dniu 13 sierpnia 2007 r., pismem znak BB-032-755/AF/2007.

¹⁶ Niezgodnie z § 8 oraz pkt. 2 załącznika nr 58 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 maja 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2008* (Dz. U. Nr 94, poz. 628).

¹⁷ Wyjaśnienia z dnia 6 marca 2009 r.

4.2. NIK zwraca uwagę, że przygotowany Plan Inwestycyjny dla Centrali GUM w 2008 r., zatwierdzony przez Prezesa GUM w dniu 6 marca 2008 r., nie zawierał podziału na paragrafy klasyfikacji budżetowej, tj. § 6050 i § 6060. Zdaniem Izby jednostka sektora finansów publicznych – mając na względzie przejrzystość finansów publicznych – powinna sporządzać Plan Inwestycyjny w podziale na paragrafy klasyfikacji budżetowej.

Jak wyjaśniła¹⁸ Prezes GUM w świetle aktualnie obowiązującego stanu prawnego, plan inwestycyjny jako jeden z planów rzeczowych, nie musi zawierać informacji szczegółowych, takich jak np. numer paragrafu klasyfikacji budżetowej, ponieważ zawartość i forma planu inwestycyjnego nie jest objęta zakresem normatywnym obowiązujących przepisów. W konsekwencji takiego stanu rzeczy, informacje takie nie mogą być przedmiotem zatwierdzenia przez Prezesa GUM. Zgodnie ze stosowaną w GUM praktyką planistyczną, paragrafy klasyfikacji budżetowej dotyczące każdej pozycji planu zostały uzgodnione przez Biuro Budżetowe i Biuro Administracyjne oraz dyrektorów zainteresowanych komórek organizacyjnych na etapie projektu planu i stanowiły podstawę do odpowiedniego sporządzenia planów finansowych na formularzach BW i BW-I.

Izba nie podziela argumentacji Pani Prezes, że informacje dotyczące numerów paragrafów klasyfikacji budżetowej w Planie Inwestycyjnym nie mogą być przedmiotem zatwierdzenia przez Prezesa GUM. Z ustaleń kontroli wynika, że w lutym 2008 r. Pani Prezes zatwierdziła Plan zadań inwestycyjnych PI-2008 dla Okręgowych Urzędów Miar i Okręgowych Urzędów Probierczych, który zawierał podział na paragrafy klasyfikacji budżetowej – oznacza, to że Plan Inwestycyjny dla 11 dysponentów został zatwierdzony przez Panią Prezes w podziale na paragrafy, a tylko dla jednego z dysponentów, tj. Centrali GUM takiego podziału nie zawierał. Izba zwraca uwagę, że dokument planistyczny – BW-I dla części 64 – GUM, przygotowany przed datą zatwierdzenia Planu Inwestycyjnego dla Centrali GUM, uwzględniał podział na paragrafy klasyfikacji budżetowej. Również w latach 2006-2007, jak wykazały poprzednie kontrole NIK przeprowadzone w GUM, Plany Inwestycyjne GUM posiadały nadane paragrafy klasyfikacji budżetowej.

5. NIK zwraca uwagę, że GUM nie zrealizował niektórych wydatków majątkowych, co w przyszłości skutkować może wydłużeniem oczekiwania na wynik badania, pogorszeniem jakości, a nawet uniemożliwieniem wykonywania prac pomiarowych.

Wyłączenie z Planu Inwestycyjnego dla Centrali GUM w 2008 r. zakupu sytemu kalibracyjnego do wzorcowania mierników poziomu dźwięku i kalibratorów akustycznych na

¹⁸ Wyjaśnienia z dnia 16 marca 2008 r.

kwotę 840 tys. zł oraz budowy zautomatyzowanego stanowiska pomiarowego do wzorcowania mierników drgań mechanicznych oddziałujących na człowieka zgodnie z normą PN-EN ISO 8041:2008 na kwotę 150 tys. zł nastąpiło w związku z sytuacją majątkową Centrali GUM, tj. brakiem środków na wydatki bieżące. Pani Prezes wyjaśniła¹⁹, że w świetle uzyskanych opinii i analizy przedstawionych uzasadnień oraz biorąc pod uwagę bardzo niewielkie środki na wydatki inwestycyjne GUM w roku 2008 opisane zakupy nie mogły być uznane jako niezbędne do realizacji ustawowych zadań GUM. Wzorcowanie mierników poziomu dźwięku i kalibratorów akustycznych wykonywane jest w sposób tradycyjny (ręcznie) z dotrzymanywaniem terminów. Zdaniem NIK należy jednakże brać pod uwagę opinię Dyrektora Zakładu Mechaniki i Akustyki, iż rezygnacja z zakupu systemu kalibracyjnego do wzorcowania mierników poziomu dźwięku i kalibratorów akustycznych spowodowała, że czas potrzebny na wzorcowanie jednego miernika pozostaje długi i wynosi 6-8 tygodni. Ponadto – jak wynika z wyjaśnień – na rynku są już mierniki poziomu dźwięku, dla których możliwości obecnego wyposażenia są niewystarczające zarówno do przeprowadzenia badań typu, jak i wzorcowania, a w najbliższej przyszłości mogą one trafić do Polski. Znacznie poszerzony zakres pomiarów drgań, wynikający z normy PN-EN ISO 8041:2008, powodujący konieczność ich wykonywania w sposób ręczny skutkuje znacznym wydłużeniem czasu badań. Ponadto czas oczekiwania w kolejce na wykonanie usługi wzrósł do ok. 6-8 tygodni oraz nastąpiła konieczność zaangażowania całego potencjału badawczego w realizację usług dla klientów, co powoduje, że brak jest czasu na prace pomiarowe na użytek Zakładu.

6. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag w zakresie wewnętrznej kontroli finansowej w Urzędzie. NIK zwraca uwagę Pani Prezes na uchybienia przy planowaniu zadań audytowych na rok 2008 w GUM, które skutkowały niewykonaniem Planu audytu wewnętrznego; wobec czterech zaplanowanych zadań audytowych na 2008 rok zrealizowane zostały tylko dwa.

6.1. Artykuł 153 ust. 2 i 3 *ustawy o finansach publicznych* dotyczący funkcjonowania kontroli wewnętrznej realizowany był w GUM poprzez wykonywanie: w cyklach miesięcznych, analiz wykonywania dochodów i wydatków budżetowych, sporządzanie kwartalnych analiz wykonania dochodów i wydatków przez poszczególne jednostki oraz kwartalnych analiz działalności poszczególnych jednostek poprzez analizy odpowiednio

¹⁹ Wyjaśnienia z dnia 16 marca 2009 r.

wybranych wskaźników. W 2008 r. dokonano również kontroli w jednostkach podległych, tj. OUM w Warszawie, OUM w Poznaniu i OUM w Krakowie.

6.2. Ministerstwo Finansów w 2007 r. zwróciło się²⁰ do kierowników jednostek sektora finansów publicznych o uwzględnienie w Planie audytu na rok 2008 zadania audytowego na temat opisu i wartościowania stanowisk pracy w służbie cywilnej. Elżbieta Soika – Dyrektor Generalna GUM podpisując w dniu 30 października 2007 r. plan audytu GUM na rok 2008 nie uwzględniła wniosku Ministerstwa Finansów.

Z wyjaśnień²¹ Dyrektor Generalnej GUM wynika, że na etapie opracowywania planu audytu na rok 2008 uznano, że najbardziej istotne dla funkcjonowania GUM jest ponowne prowadzenie audytu wewnętrznego przy zastosowaniu zaktualizowanej na potrzeby planowania roku 2008 Metody analizy ryzyka w GUM. Uznano jednak, że jeśli proces opracowywania opisów stanowisk pracy w administracji i ich wartościowania będzie kontynuowany to audyt zlecony zostanie przeprowadzony w GUM jako pozaplanowy. Tak też się stało i audyt ten został przeprowadzony w dniach od 19 czerwca do 27 sierpnia 2008 r.

W 2008 r. w Urzędzie przeprowadzono jeszcze trzy zadania audytowe – jedno na zlecenie Prezesa GUM nt. „Ocena efektywności osiągania celów GUM w zakresie usług telekomunikacyjnych i internetowych” oraz dwa zadania planowe, tj. „Sprawowanie nadzoru metrologicznego – kontrole przyrządów pomiarowych u użytkowników oraz podmiotów upoważnionych do legalizacji” oraz „Realizacja usług w zakresie metrologii prawnej”. Realizacja audytu „Opis i wartościowanie stanowisk w korpusie służby cywilnej” trwała najdłużej spośród wszystkich przeprowadzonych zadań audytowych w 2008 r., co wpłynęło na brak realizacji dwóch innych zadań planowych nt. „Utrzymywanie wzorców państwowych jednostek miar” i „Realizacja usług w zakresie metrologii przemysłowej – wzorcowania, ekspertyzy.” Opisane zdania wg wyjaśnień²² audytora będą realizowane w Planie audytu na 2009 r.

7. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia pod względem rzetelności sporządzanie i ewidencjonowanie dowodów księgowych oraz prowadzenie sprawozdawczości budżetowej. W Urzędzie przeprowadzono przegląd analityczny ksiąg rachunkowych. W GUM w 2008 r. poprawnie sporządzono i ewidencjonowano dowody księgowe. Z populacji dowodów księgowych dotyczących wydatków budżetowych o łącznej wartości 6 006,4 tys. zł kontroli

²⁰ Pismo z dnia 10 października 2007 znak KF1/4095/07/KAV/1390 oraz pismo z dnia 20 grudnia 2007 r. znak KF1/4095/7/LEJ/07/1720.

²¹ Wyjaśnienia z dnia 12 marca 2009 r.

²² Wyjaśnienia z dnia 18 lutego 2009 r.

poddano dowody księgowe o łącznej wartości 3 625 tys. zł. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych (badanie zgodności) jak i wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej.

Sprawozdania Rb – 23, Rb – 27, Rb – 28, oraz Rb – Z i Rb – N pokazują rzetelny obraz dochodów i wydatków Urzędu w 2008 r., a także zobowiązań i należności na dzień 31 grudnia 2008 r. GUM terminowo przekazywał sprawozdania budżetowe. NIK ocenia pozytywnie przeprowadzenie okresowej inwentaryzacji.

NIK wydaje w odniesieniu do sprawozdań rocznych opinię bez zastrzeżeń. Opinia ta dotyczy także prawidłowości przenoszenia danych ze sprawozdań jednostkowych dysponentów III stopnia do sprawozdania łącznego oraz terminowości składania sprawozdań.

8. NIK zauważa, że realizacja budżetu zadaniowego nie odpowiedziała na podstawowe pytanie, tj. jakie efekty (rezultaty) przyniosła realizacja planowanych zadań, w tym głównie w jakim stopniu udało się GUM doprowadzić do zamierzonych celów. Główny wpływ na to miała zbyt duża ogólnikowość planowania zadań, ale również niewłaściwe, niezgodne ze standardami²³ formułowanie celów, które zamierzano osiągnąć oraz mierników określających stopień realizacji tych celów jak i ciągłe zmiany koncepcji w przygotowaniu, wdrażaniu i sprawozdawaniu budżetu zadaniowego.

8.1. W 2008 r. GUM planował²⁴ realizację 12 zadań, w ramach których zamierzał wykonać 28 podzadań. Stosownie jednak do pism Kancelarii Prezesa Rady Ministrów liczba zadań została zmniejszona do jednego („Wykonanie czynności z dziedziny metrologii i probiernictwa”) i *de facto* 2 podzadań. NIK zwraca przy tym uwagę na nieokreślenie celu podstawowego, który planuje się osiągnąć, jak i nieokreślenie mierników, określających stopień realizacji celu podstawowego. NIK przyjmując do wiadomości informację Pani Prezes, że na „szkoleniach prowadzonych pod patronatem Ministerstwa Finansów wyraźnie wskazywano, że nie należy zanadto rozdrabniać zadań, celów i mierników” uważa jednak, że przyjęta ogólnikowość prezentacji zadań nie uwzględniała w sposób dostateczny celowości

²³ Przywoływany w rozdziale XII „Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2008” *Uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej na 2008 r. i rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 maja 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2008* (Dz. U. Nr 94, poz. 628) wraz z instrukcją o zasadach przygotowania przez dysponentów formularzy BZ-1, BZ-2 oraz BZ-3 dla potrzeb sporządzenia trzyletniej projekcji wydatków w układzie zadaniowym.

²⁴ Formularze BZ-1, BZ-2 i BZ-3.

ponoszonych wydatków oraz ich efektywności, a tym samym uniemożliwiła rzetelne planowanie i rozliczenie budżetu zadaniowego.

8.2. Celem, który GUM zamierzał osiągnąć w wyniku realizacji wybranego do kontroli podzadania 1.2. „Badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tymi wyrobami” było zapewnienie bezpiecznego obrotu wyrobami z metali szlachetnych oraz ochrona rynku przed fałszywymi i źle oznaczonymi wyrobami z metali szlachetnych. NIK zwraca uwagę Pani Prezes, że takie sformułowanie celu nie spełniało standardów budżetu zadaniowego. Cel ten był bowiem:

- niekonkretny; pozostawiający pole dla swobodnej jego interpretacji („ochrona rynku ...”),
- nierealistyczny; jak zauważyła Pani Prezes badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych „zwiększa bezpieczeństwo obrotu tymi wyrobami” ale go jednak nie „zapewnienia”,
- nieokreślony w czasie; zgodnie bowiem ze standardami budżetu zadaniowego, jeśli realizacja celów nie jest umieszczona w konkretnym horyzoncie czasowym to takie cele są nieprecyzyjne.

8.3. Podobnie w kontekście spełniania standardów budżetu zadaniowego, NIK zwraca uwagę Pani Prezes, że miernik „Liczba zbadanych i ocechowanych wyrobów” był nieadekwatny, tj. luźno powiązany z celem podzadania 1.2. i nie odzwierciedlał podstawowego celu, któremu realizacja tego zadania miała służyć.

8.4. Wykonanie wydatków na zadanie 1. „Wykonanie czynności z dziedziny metrologii i probierstwa” i podzadanie 1.2. „Badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tymi wyrobami” wyniosło w 2008 r. odpowiednio 119 304 tys. zł i 8 320 tys. zł, tj. 99,8% i 100,0% planu po zmianach. Cel i wartość miernika dla zadania nie zostały dla GUM określone. Natomiast wykonane wartości miernika dla podzadania wyniosło 10.550 wobec planowanych w projekcie *ustawy budżetowej na 2008 r.* – 8.282 i planu po zmianach – 8.700.

8.5. Konkludując, realizacja budżetu zadaniowego nie dała odpowiedzi na podstawowe pytanie, tj. jakie efekty (rezultaty) przyniosła realizacja budżetu zadaniowego, w tym głównie w jakim stopniu udało się GUM doprowadzić do zamierzonych celów. NIK podziela w tym względzie stanowisko Pani Prezes, że niewątpliwym wpływem na to miał brak ugruntowanej długoletniej praktyki, wzorów i modeli, ciągłych zmian koncepcji, co stanowiło dużą trudność w przygotowaniu i wdrażaniu budżetu zadaniowego.

9. W wystąpieniu pokontrolnym dotyczącym wykonania budżetu państwa za 2007 r. Izba przedstawiła wnioski o podjęcie działań zapewniających rzetelne przygotowanie SIWZ, w tym wymagań technicznych dla przedmiotu zamówienia. Kontrola zbadanych zamówień publicznych w 2008 r. wykazała, że SIWZ zostały przygotowane rzetelnie.

10. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

- 1) Przygotowywanie wymaganych przepisami prawa uzasadnień do projektu planu dochodów i wydatków.
- 2) Rzetelne planowanie zadań audytowych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pani Prezes o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

**(-) Stanisław Jarosz
Wiceprezes NIK
18 kwietnia 2009 r.**